

של הרשימה השחורה ודק לא לתרום!

רוב החודות מוכן מאליו עוד בטרם התכנסו לשיבתן הראשונה.

השאלה הראשונה שהתעוררה היתה: לסי מה יתקבע מידת היכולת של כל אחד מאנשי הענף הכלכלי להרים את תרומתו? לחודות היה פתרון מוכן מראש: לפי מידת הכנסתו, שאותה אפשר לברר בקלות מתוך ההצהרות למס ההכנסה. אם נמצא תמים אחד משולל חוש מסחרי, שהצהיר הצהרה קרובה לאמת — הרי מגיע לו בצדק שישלם גם עתה תרומה מתאמת. אמנם, אותם האנשים פטרו את החודות מטיפול בעניינם: הם בדרך כלל הודונו לתרום כפי יכולתם עוד בטרם קבעו האחרים כי יש צורך בהעדה.

והחודות מלאו את תפקידן בנאמנות — כפי שהוכיח, למשל, מקרהו של שרגא לייב טנפלד, בעל החילה, המיגרשים, והמכונות הפרטיות המהודרת — שתוכר בחלק הקודם של הרשימה השחורה. אותו יהודי נחמד, מר לייב טנפלד, חייב עליידי החודות המתאימה של התאחדות הסוחרים לשלם את המגיע ממנו — 200 ל"י — והוא שילם סכום זה בלי טענות ומענות.

***

האחים קשטן: זמן הוא כסף

דוגמה מאלפת נוספת של יעילות החודות ישמשו האחים קשטן.

תנותם הנושאת את השם יעקב קשטן וב' נ"ה, היא בין הגדולות והחדישות ביותר ב' רחוב הרצל בתל-אביב. היא מרוהטת לפי מיטב סגנון האדריכלות הפנימית החדשה. אפילו מתחריהם של הקשטנים בענף הארי גים ובדי-היפוד מודים כי תנות זאת היא היפה ביותר מסוגה בארץ.

עוד לפני שנה שכן העסק בבית חריש פחות, סמוך לבניין הראשי של הבנק ה' לאומי. כשהבנק החליט להבטיח לעצמו סטח נוסף להתרחבות בניינו, הסכימו האחים קשטן להקביר לרשותו את הבניין תמורת ה' סכום המתאים, שהגיע לרכבות ל"י.

כמו כל אימפריה הראויה לשמה, יש גם לממלכת הבדים של קשטן מושבות משלה. בעוד שבתל-אביב מנהל את העסקים המסור עפים האח הבכור משה, עומד דוב בראש רשת עסקית מסועפת בעיר הכרמל, שם, אין הממלכה בנויה על חגויות בלבד: האחים קשטן הם השותפים העיקריים בהחברה הח' פאית לסריגה בע"מ.

מכיוון שאין זה עיסוק צודדי, בנה דוב גם משכן קבוע בחיפה. החילה המפוראת שלו על הר הכרמל נבנתה, בגלל תוכניתה המיוחדת, דה, יותר משנתיים ימים, מחירה הגיע כמעט 50 אלף ל"י. אבל הכסף לא חשוב.

האח משה לא הגיע עדיין להישגים כאלה בשטח הדיור. לפי שעה עליו להצטופף ב' דירה בת המשה חורים בצפון תל-אביב.

כאשר הורכבה חודת קרן-המגן של ענף הטקסטילים, היה ברור כי משפחה חזקה, עשירה ומכובדת כמשפחת קשטן מוכרחה להיות מיוצגת בחודת זאת. ואמנם, משה קשטן הסכים להקדיש חלק מומנו היקר (מאד) ליישבותיה ולפעולותיה הענפות של החודת.

הוא הוסיף, למשל, לישיבה היחידה ש' התקימה לפי שעה. ישיבה זאת לא הספיקה אמנם להגיע לסיכומים של ממש, בשפה של לירות ופרוטות. היא היתה עסוקה מדי בנייתו הצד הרעיוני של הפעולה. היא הח' ליטה תגינות להתכנס בקרוב שנית, ובחודאי תקיים את ההחלטה הזאת מיד כשימצאו חב' ריה מעט פנאי.

ומכיוון שהזמן הוא כסף, ומשה תרם מ' זמנו כבר ישיבה שלמה אחת ועודו מתכוון לתרום כהנה וכהנה, הרי לפי שעה לא מצא לנחוץ לתרום גם כסף ממש. הוא מחכה עד שהחודת תחליט.

גם על שכמו של בופמן כמה עשרות ל"י. אשר לתרומתו האישית משאר עסקיו — אפס!

גם הוא מחכה שחודת נציגי סחר-החוזק תחליט כמה עליו לתרום. יש לו סבלנות. בייחוד כשאת בתו רות השיא מזמן לבעל שרשרת בתי-מרקחת בלוס אנג'לס ובנו זאב נסע להוליווד ללמוד על בורייה את תורת הכוכבות בקולנוע.

***

וועדות לאי-ביצוע

יש רק שיטה פשוטה אחת לתרום, אבל אלף ואחת דרכים להשתמש מתרומות. בין הדרכים הישראליות האהובות: הקמת חודת. באותה הדרך השתמשו — ומשתמשים — לטשטוש כל מעילה גדולה, כל פשע לאומי פליילי הנוגע, בעצם, לבית-המשפט. קרן-המגן הפכה גם היא עניין לחודות.

כמה וכמה מאיליה-המסחר וההון של יש' ראל נוכחו כי לא לאורך זמן יוכלו להשתמש סתם מתרומה לקרן-המגן, מבלי לעורר עלי-הם זעמה של דעת הקהל. בציבור כבר הת' עוררה מחשבה לארגן חרם המוני על חנויות תיהם ועסקיהם של המשתמשים. היה צורך אפוא, לשחת להשתמטות צורה הגונה ומסור' דרת, שלא תדקור את העיניים.

אך עניינו באמנות השביעית אינו מוגבל לתל-אביב בלבד. נוסף למגדלור, יש לו חלק בענף הקולנוע גם בנתניה. השמועה אומרת, כי לבופמן יש גם חלק בבית-קולנוע נוסף בקפריסין. אולם על כך אין יודעים בדיוק, ממש כשם שאין יודעים הרבה על עסקיו האחרים של בופמן. כי הוא אדם צנוע, ואפי' לו את משרדו הפומבי חיסל ומאו מנהל הוא את כל עסקיו מדירתו הפרטית.

נכסיו דלא ניידי. בשטח זה החל בופמן לפעול כבר לפני שנים, מתוך ידיעה ברורה כי עליית ערכן של קרקעות עירוניות היא הדרך הבטוחה והמהירה ביותר לעושר ואושר. כיום נמצאים בידיו כמה וכמה מיג' רשים במקומות שונים בעיר ומעבר לירדן.

עסק צדדי נוסף של בופמן, שאינו נכלל

מדרכי בופמן. כבר בעלותו לישראל מרוסיה ב' 1935 בחר בופמן במקצוע המעשיר את בעליו: אינסטלטור.

אמנם עבד אז כשכיר בקבוצה לעבודות סניטריות, שמאוחר יותר התפתחה עליידי כמה ממייסדיה לפירמה הגדולה ביותר לאמ' בטיות, מושבי בתי-שימוש וכיוצאים מאלה — חרות, חברה הסתדרותית טהורה.

גם בופמן יצא מעבודת לחרות. לאחר תקופה קצרה שבה שימש כפקיד אצל יוסף גליקמן, סוחר לצרכי אינסטלציה שברבות הימים היה למנהל משרד המסחר והתעשייה, הפך בופמן לסוחר וסוכן ברשות עצמו. מאז ניהל עסקים בשלושה שטחים:

• סוכנויות. במשך שנים רבות שימש כסוכן של חברה אמריקאית של ציוד כבד.

(אריה נבון ב'דבר')

היעבור?

חוץ מזה, היה צורך לרסן אלה מבין בעלי העסקים שבהתלהבות ילדותית מיהרו לת' רום את הסכום המלא כיכולתם ולהטיל בכך צל כבד ובלתי-מוצדק על חבריהם למעמד, שהתכוונו לתרום בצורה מאופקת הרבה יר' תר — אם בכלל.

הדרך, כאמור, היא: הקמת חודת.

במקרה זה קלעה למטרה ההגדרה המסור' סמת: "חודת היא קבוצה של אנשים שכל אחד מהם לחדו אינו רוצה לעשות כלום, ועל כן הם מתכנסים להחליט במשותף כי שום דבר אינו יכול להיעשות."

כל ענף כלכלי קיבל כביכול על עצמו את תפקיד התרמת חבריו, איש איש כפי יכולתו. בעלי היכולת הגדולים ביותר — נבחרו ל' חודת. מכיוון שבישראל נעשו בעלי היכולת לבעלי-יכולת בדרך כלל כתוצאה של הש' תמטות שיטתית ממס-הכנסה, מהחוק ומה' הגינות הציבורית — היה קו הפעולה של

בסוגים הקודמים, הוא בתי-החרושת למיצים וגו'היימר.

כמו ברוב המקרים הקודמים שהוזכרו ב' רשימה השחורה — עסקים כאלה לא הביאו משום מה, להכנסה ראויה לשמה. על כך תעיד "הכנסתו של הנישום, כפי שנקבעה בשומה הסופית" — 136 ל"י ו-250 פרוטות לחודש.

ומה עם קרן-המגן?

בופמן איננו זר כלל לענייני בטחון. אפשר אפילו לומר שהוא קרוב אליהם קרבת משר' פחה. אחותו שלמית היתה אשתו הראשונה של אחד מראשי העסקנים בשטח זה.

הוא היה מוכרח לתרום משהו: התאחדות בעלי בתי-הקולנוע החליטה כי הכנסותיהם הנקיות של שני ימים (יום ד' ויה' בשבוע, בהם הביקור בקולנוע הוא הנמוך ביותר) יוקדשו להצלת המולדת. במסגרת זאת נפלו

הוא פעל בשטח זה בעיקר בתקופת הקיצוב ולאחריה. יתכן כי מספר המכונות הכבדות שהובאו על ידו לישראל לא היה רב ביותר, אך מהרוחיים הנובעים ממכירת טרקטור אחד, למשל, יכולה משפחה צנועה להתקיים בכבוד חודשים אחדים לפחות. כי משקל הרווחים בענף זה מתאים בהחלט למשקל ה' סחורה. בשטח זה לא סבל בופמן מידידותו רבת-השנים עם מעבירו ויוסף גליקמן.

במסגרת עסקי הסוכנויות נסע בופמן לפני חודשים אחדים לאירופה, כדי להתקשר ל' צרכי יבוא עם חברות מרכז-אירופיות גדור' לות.

בתי-קולנוע. חלק הארי של קולנוע מגדלור, כפי שכבר הוזכר, נמצא בידיו של בופמן. לתעים קרובות אפשר לראותו עומד בין הקופה לבין דלת הכניסה של הקולנוע, כשהוא אומד בעיניו את הכנסות הערב.

סילון מול סילון — תרום חלקך המלא!

המקום הוקצה עליידי הנהלת "העולט-הזה"